

К. е. н. Бондаревська К. В., Абдуллаєва С.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Міжнародна трудова міграція – глобальне явище, що є невід'ємною складовою систем господарювання. Вона виникла з появою людства і розвивається протягом його становлення. Безробіття, низька заробітна плата, погані умови праці, неофіційне працевлаштування провокують відтік працездатного населення. Саме тому постає необхідність у відстеженні динаміки міграційно-трудова процесів, аби не втратити кваліфікованих працівників. На сьогоднішній день Україна має великий відсоток відтоку спеціалістів, що є значною проблемою в сучасних умовах, для сповільнення якої необхідно проводити міграційну політику [1].

За даними Державної служби статистики України, 3% населення планують працювати за кордоном і не бажають повертатися назад. Це переважно населення від 18 до 30 років, які вірять в себе, а не в свою державу. Якщо розраховувати на кількість громадян, то це приблизно 1,3 млн. При цьому 9% хочуть поїхати на заробітки і повернутися додому, адже прагнуть жити в своїй державі за будь-яких обставин; 3,8 млн. розглядають трудову міграцію як спосіб заробити. В сумі виходить, що 5,1 млн. українців хочуть поїхати за кордон на заробітки. Лише 8,8% бажають працювати за кордоном за своєю спеціальністю, інші готові працювати на будь-якій роботі, залежить від обставин.

Переважає більшість українських трудових мігрантів, приблизно 77%, зайнята фізичною працею, 16% працюють у сфері послуг, 3% мали працю пов'язану з інтелектуальною діяльністю і лише 1% працювали на керівних посадах. Близько 89% осіб виконували фізичну працю, 6% були зайняті в сфері послуг. Серед жінок 63% займалися фізичною працею, а 28% працювали в сфері послуг. Якщо наводити статистику емігрантів серед українців у Польщі,

то 34% працювали у сільськогосподарській сфері, 32% на будівництві, 8% виконували домашню роботу, 7% працювали у ресторанному бізнесі, 5% у готелях, 4% доглядали за особами похилого віку, інвалідами і 3% займалися іншою діяльністю.

Негативні тенденції, які слідуєть через відтік працездатного населення, формують значні втрати висококваліфікованої робочої сили. Україна наразі рухається до статусу нації людей пенсійного віку та дітей, оскільки молодь та населення середнього віку виїжджає на заробітки [2].

З 2010 року з України виїхало і не повернулося близько 4 млн. чоловік, що становить 10% населення держави. Такі данні оприлюднив міністр Кабінету міністрів України за підсумками аналізу міграційної статистики уряду.

В 2018 році країни ЄС видали громадянам інших країн 3,2 млн. видів на проживання, більшість з яких отримали громадяни України та Китаю; 527 тис. отримали вид на проживання, із них 78% переїхали до Польщі, 65% робили запит з метою працевлаштування.

Варто зазначити, що процеси трудової міграції мають і певні позитивні наслідки, серед яких можливе зменшення безробіття, скорочення масштабів бідності, підвищення доходів і добробуту населення, грошові надходження в державу, що стимулюють споживацький попит [4].

В останнє десятиліття 20 століття міжнародна міграція робочої сили стала однією зі складових процесу глобалізації світової економіки. Міграція виконує роль чинника глобалізації в розвитку країн, на сьогодні це є особливістю розвитку світової економіки нашої епохи, що проявляється у вільному переливанні капіталів, матеріальних і трудових ресурсів.

Міжнародна трудова міграція, масштаби та інтенсивність якої у цих умовах є значною, здійснює перерозподіл робочої сили між країнами, що впливає на ситуацію на ринках праці кожної з країн, рівень зайнятості, безробіття, розмір заробітної плати, розподіл доходів. Враховуючи несприятливу демографічну ситуацію, старіння населення, збільшення тривалості життя і, як наслідок, збільшення витрат на пенсії, що негативно

впливає на бюджети промислово-розвинутих країн, вони будуть стимулювати залучення іммігрантів, в т. ч. і з України. Таким чином виникає проблема забезпеченості ринку праці України висококваліфікованими працівниками, що здатні розвивати бізнес і сприяти економічному зростанню України [5].

Для зменшення відтоку населення з держави, доцільно проводити ефективну міграційну політику, що передбачає створення гідних робочих місць, зміцнення інститутів влади, створення умов для підвищення рівня зайнятості, підвищення продуктивності праці і економіки в цілому.

Процеси міжнародної міграції робочої сили є невід'ємною складовою розвитку міжнародних економічних відносин. Сьогодні ці відносини відчують помітний вплив процесів світової глобалізації. Глобалізація суттєво прискорює процеси міжнародної міграції робочої сили, а також впливає на формування нового підходу до міграційної політики. Цей підхід полягає в переході від контролюючих функцій держави до комплексного управління міграційними процесами, основу якого складає формування умов, що протидіють великим обсягам еміграції.

Список використаних джерел:

1. Кукурудза І. І. Україна у світових процесах трудової міграції : монографія / І. І. Кукурудза, Т. І. Ромащенко // – Черкаси : ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2012. – С. 200-215.
2. Римаренко Ю. Міграційні процеси в сучасному світі: світовий, регіональний та національний виміри / Ю. Римаренко. – К., 1998. – 890-911 с.
3. Офіційний сайт Державної служби статистики. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua/>
4. Сомик О. А., Наумова М. А. Основні міграційні тенденції сучасної України. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://jvestnik-sss.donnu.edu.ua/article/download/6713/6745>
5. Гаврилов Ц. Б. Основные тенденции современной международной миграции // Власть – 2016. – Том. 24. – № 10. – С. 13-18.